

Representantforslag nr. 5

(2008–2009)

fra stortingsrepresentantene Gunnar Kvasheim, Vera Lysklætt, Borghild Tenden og Leif Helge Kongshaug

Dokument nr. 8:5 (2008–2009)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Gunnar Kvasheim, Vera Lysklætt, Borghild Tenden og Leif Helge Kongshaug om miljøstatus i årsberetningen for kommunene

Til Stortinget

BAKGRUNN

Kommuneloven § 48 nr. 5 pålegger kommunene å avlegge en årsberetning. I denne skal det gis opplysninger om forhold som er viktige for å bedømme kommunens økonomiske stilling og resultatet av virksomheten, som ikke fremgår av årsregnskapet, samt om andre forhold av vesentlig betydning for kommunen.

I 2003 ble det tatt inn i kommuneloven et krav til kommunene om å redegjøre i årsberetningen for den faktiske tilstanden når det gjelder likestilling i kommunen og iverksatte tiltak i den forbindelse. Det samme kravet gjelder for private bedrifter, jf. § 3-3 i regnskapsloven.

Regnskapsloven § 3-3 pålegger også private bedrifter å rapportere om miljø i sin årsberetning:

"Det skal gis opplysninger om forhold ved virksomheten, herunder dens innsatsfaktorer og produkter, som kan medføre en ikke ubetydelig påvirkning av det ytre miljø. Det skal opplyses hvilke miljøvirkninger de enkelte forhold ved virksomheten gir eller kan gi, samt hvilke tiltak som er eller planlegges iverksatt for å forhindre eller redusere negative miljøvirkninger."

Kommunene er ikke pålagt å rapportere om miljø i sin årsberetning. I NOU 2003:23 Evaluering av regnskapsloven (s. 261) gir Miljøverndepartementet

følgende beskrivelse av formålet med kravet om miljøinformasjon i årsberetning for private bedrifter:

"Bakgrunnen for bestemmelsen er at det skal gi en positiv effekt på selskapets miljøetsatsing. Bestemmelsen skal bidra til å skjerpe styrets oppmerksomhet og ansvarsbevissthet om miljøforhold, og det vil kunne bevisstgjøre selskapets administrasjon om de forhold ved virksomheten som kan medføre en ikke ubetydelig påvirkning av det ytre miljø."

Forslagsstillerne viser også til lov om rett til miljøinformasjon, spesielt §§ 8 og 9. Denne bestemmer at kommuner (og andre forvaltningsorganer) på et overordnet nivå skal ha miljøinformasjon som er relevant i forhold til sine egne ansvarsområder og funksjoner, og gjøre denne informasjonen allment tilgjengelig. Kommunene plikter med dette å ha kunnskap om forhold ved virksomheten, herunder dens innsatsfaktorer og produkter, som kan medføre en ikke ubetydelig påvirkning på miljøet. Det er naturlig at denne kunnskapen gjengis i årsberetningen, som er ett av de viktigste dokumentene overfor innbyggerne.

Miljø- og klimatiltak

Kommunene påvirker det ytre miljø gjennom sin virksomhet, på flere måter. Kommunene gir utslipps-tillatelser, er stor byggherre og innkjøper, en betydelig transportør og ofte en stor eiendomsforvalter, både av bygg og naturområder.

Senter for klimaforskning har slått fast at kommunene kan bidra til så mye som 15 prosent reduksjon av klimagassutslippene i Norge gjennom sin virksomhet og sine virkemidler. Kommunene er derfor en svært viktig aktør i arbeidet med å redusere klimagassutslippene og for å nå de målene for reduksjoner i klimagassutslippene som Stortinget har vedtatt i forbindelse med behandlingen av St.meld. nr. 34

(2006–2007) Norsk klimapolitikk, Innst. S. nr. 145 (2007–2008).

Relativt få kommuner har vedtatt en klima- og energiplan, men mange kommuner er nå i gang med arbeidet. Enda færre kommuner har tatt Internett i bruk som førstelinje miljøservice overfor sine innbyggere. Og enda færre kommuner rapporterer systematisk om utviklingen innen miljø og klima i sin kommune.

Samarbeidsregjeringen overførte en rekke oppgaver innen miljø og landbruk til kommunene. Kartlegging og registrering av artsmangfold er en av dem. Dette er en viktig oppgave og som ofte engasjerer barn. Flere skoler og barnehager har deltatt i registreringen av for eksempel Salamanderdammer. Gjennom å synliggjøre utviklingen av artsmangfoldet fra år til år kan det bidra til å skape større lokal bevissthet om den lokale miljøutviklingen.

Kommunene forvalter sentrale miljøoppgaver som drikkevann til innbyggerne, rensing av kloakk og avløpsvann, innsamling og håndtering av avfall, ulike typer vern, artsmangfold og regulering av arealer. Mange kommuner jobber både faglig og systematisk innen hver sine sektorer, mens det er få kommuner som gir en samlet og systematisk framstilling av den lokale miljøtilstanden. Det bør være like naturlig for staten og kommunene å stille krav til seg selv om årlig rapportering, som å stille krav til det private næringsliv om å gjøre det samme.

Forslagsstillerne ser det som naturlig å avgrense kommunenes plikt til å redegjøre for miljøstatus til

kommunens egen virksomhet, som f.eks. energibruk i kommunale bygg, kommunens avfallshåndtering, kommunens vektlegging av miljøforhold i sin innkjøpspolitikk, hvorvidt kommunalt ansatte benytter el-bil på tjenestereiser etc. Det vil altså ikke være en plikt til å redegjøre for miljøstatusen i kommunen som sådan. Forslagsstillerne ser imidlertid gjerne at kommuner, i samarbeid med private og andre offentlige instanser, faktisk utarbeider målekriterier og årlige statusrapporter for den generelle miljøstatusen i kommunen og gjerne som et verktøy i oppfølging av lokale klima- og energiplaner.

FORSLAG

På denne bakgrunn fremsettes følgende

f o r s l a g :

I

Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om å endre kommuneloven slik at også kommunene får krav om å rapportere om miljø i sin årsberetning, på linje med private bedrifter.

II

Stortinget ber Regjeringen fremme nødvendige lovendringer for statlige virksomheter som avgir årsberetninger og innføre den samme plikten til miljørapportering også for disse.

22. oktober 2008